

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไทย ผู้วิจัยได้ใช้ทั้งวิธีวิจัยเชิงคุณลักษณะ และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัย มี 3 ประการดังนี้ คือ

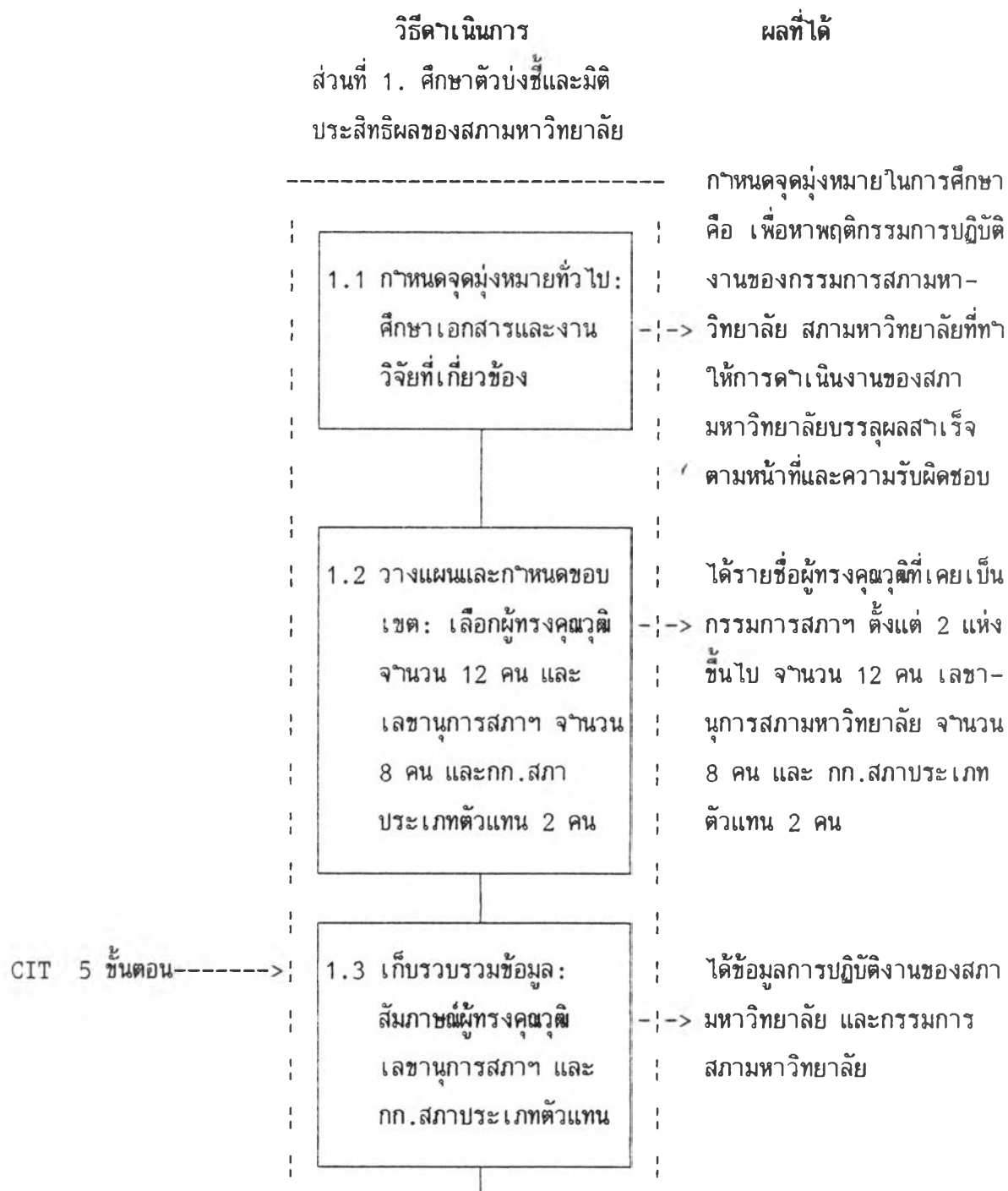
1. เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ประสิทธิผล และมิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไทย
2. เพื่อพัฒนาแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไทย จำแนกตามโครงสร้างของสภามหาวิทยาลัย ขนาดของสภามหาวิทยาลัย และประเภทของมหาวิทยาลัย

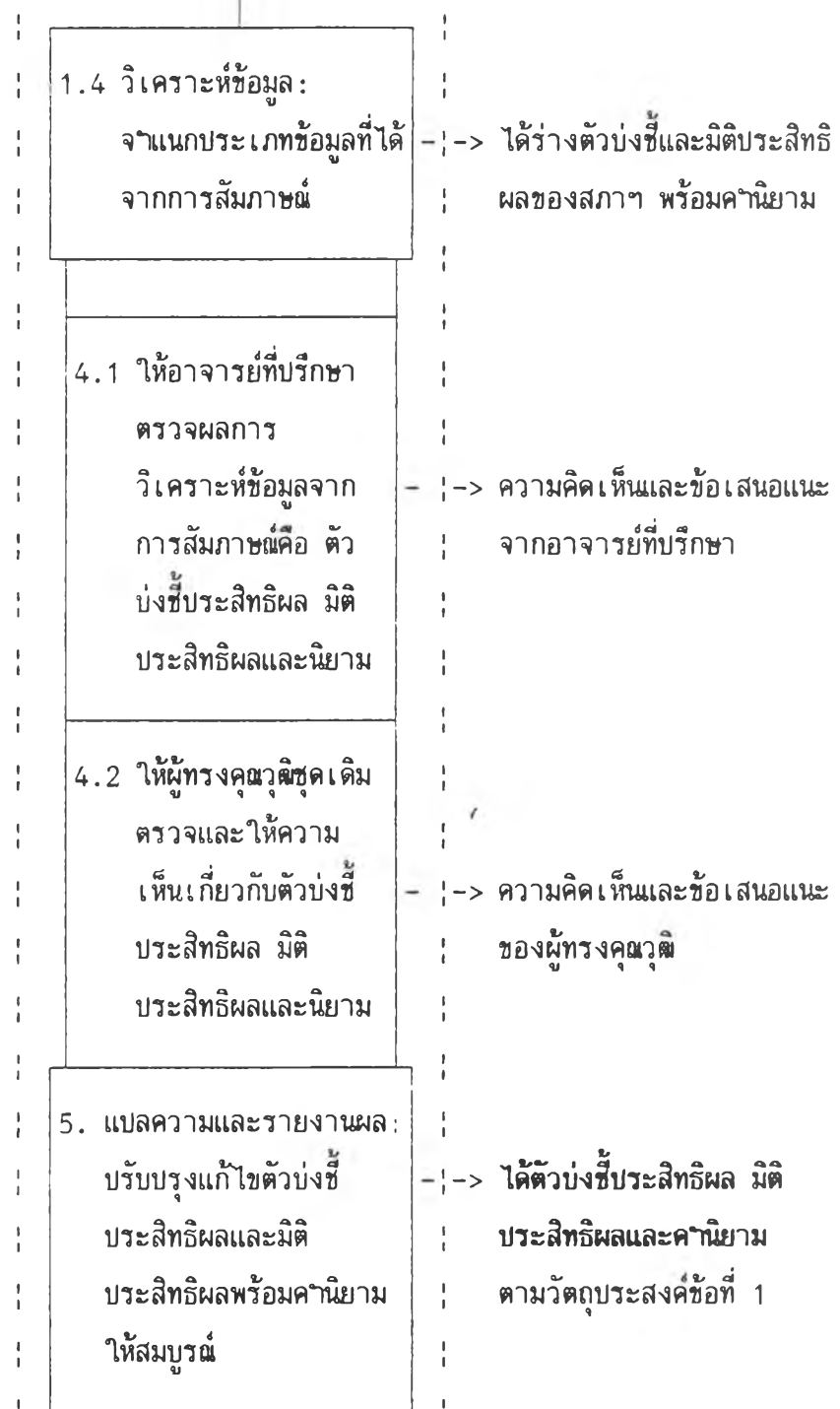
ผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ คือ

- ส่วนที่ 1 การศึกษาตัวบ่งชี้ประสิทธิผลและมิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย
- ส่วนที่ 2 การพัฒนาแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย
- ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัยแสดงไว้ในแผนภูมิที่ 17

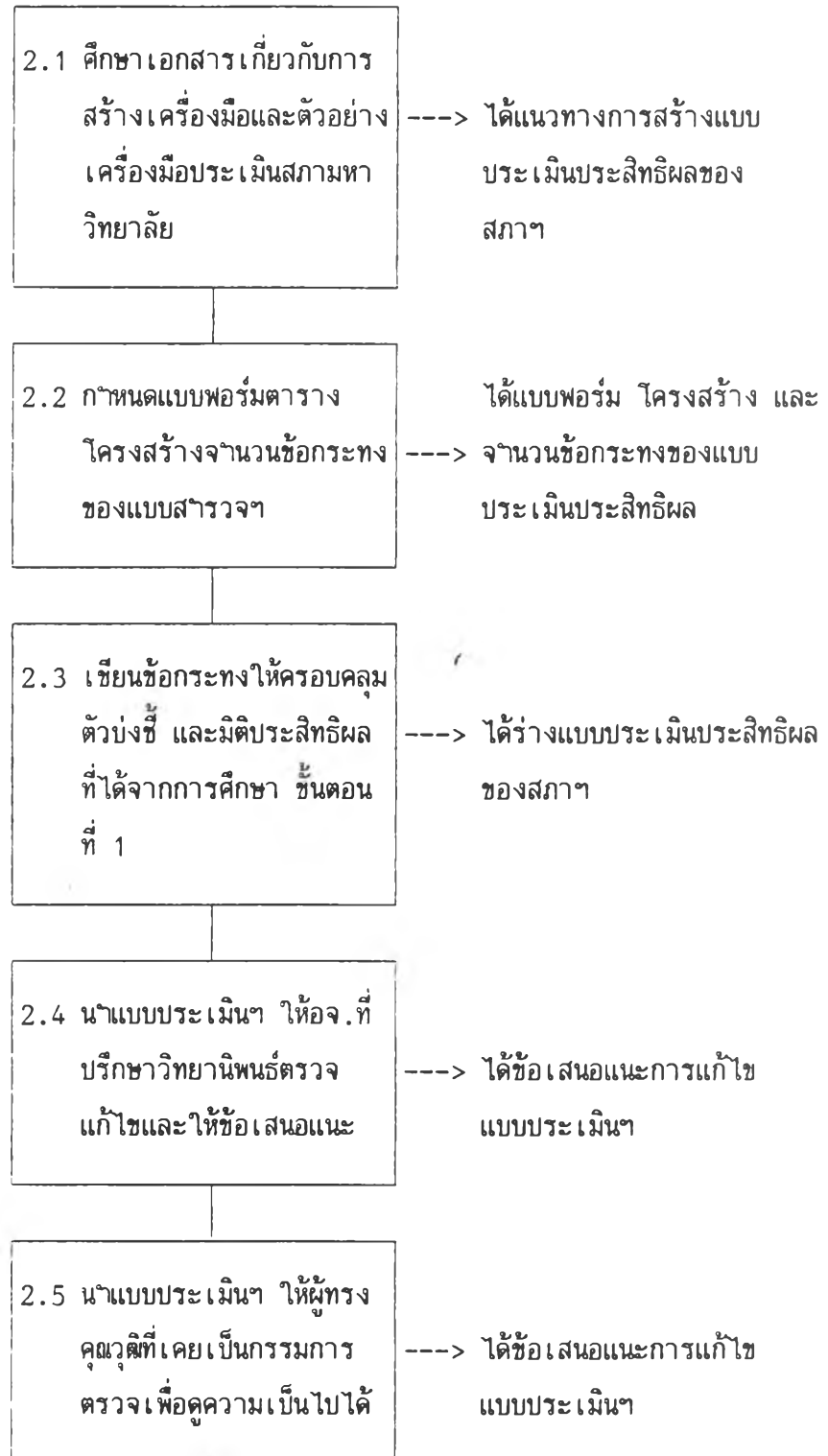
แผนภูมิที่ 17 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

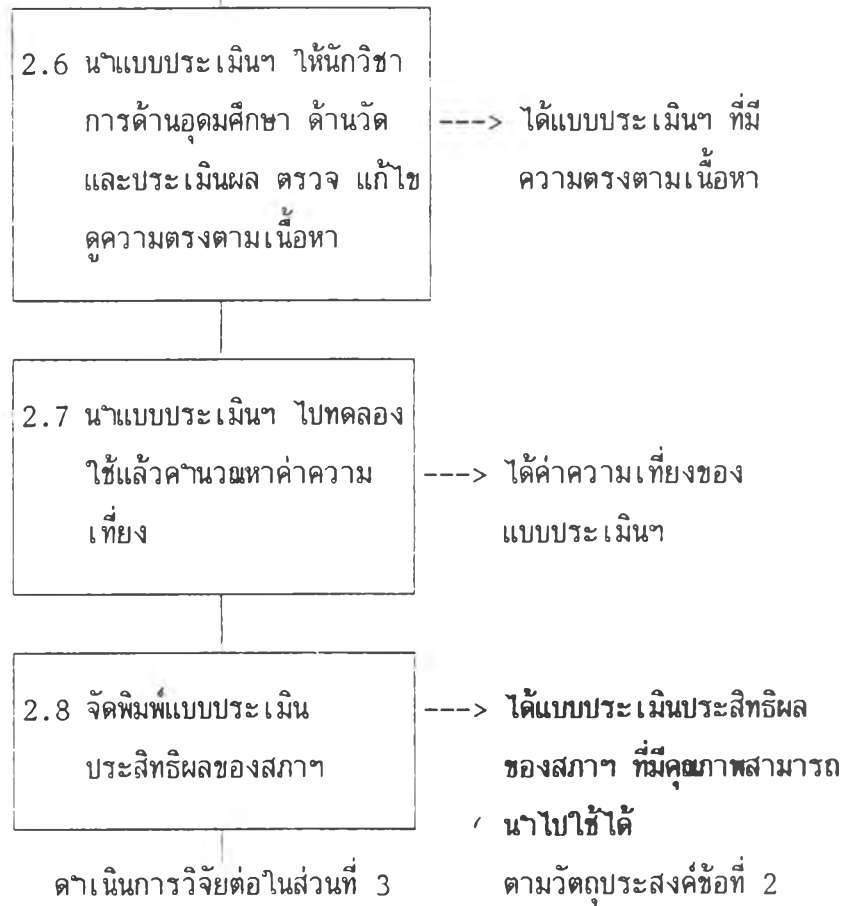

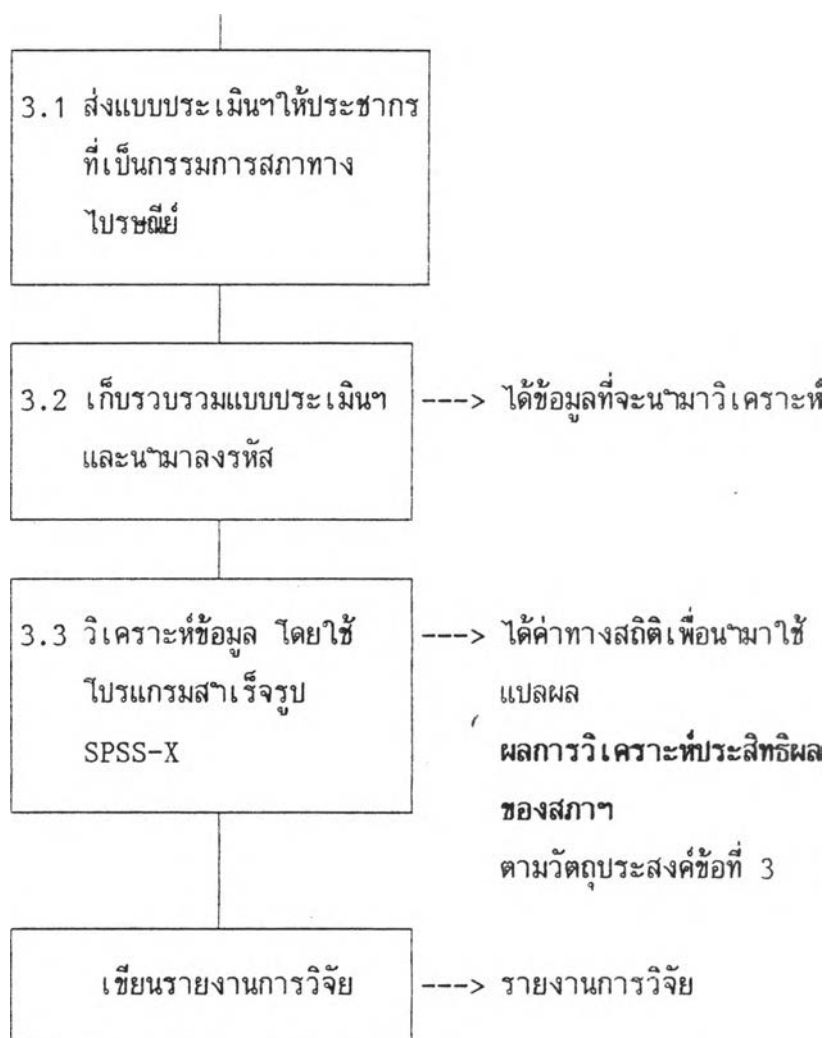
ดำเนินการวิจัยต่อในส่วนที่ 2

ส่วนที่ 2. การพัฒนาแบบประเมิน
ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ
ของสภามหาวิทยาลัย

รายละเอียดตามขั้นตอนการวิจัยมีดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพและมิติประสิทธิภาพของสภามหาวิทยาลัย

การศึกษาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของสภามหาวิทยาลัยไทย เป็นการศึกษาตัวบ่งชี้โดยมุ่งที่พฤติกรรมหรือลักษณะการปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการศึกษาประสิทธิภาพแบบกระบวนการปฏิบัติงานภายในองค์การ (internal process approach) (อ้างแล้ว Welker, 1990; Daft, 1992)

ผู้วิจัยศึกษาตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไทย โดยใช้เทคนิคเบท (BET - Behavioral Event Technique) ของเชทและคณะ (Chait et.al.) โดยได้นำวิธีการ 5 ขั้นตอนของเทคนิคซีต (CIT - Critical Incident Technique) มาใช้ ซึ่งเทคนิคนี้เป็นเทคนิคหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณลักษณะและเชทและคณะได้นำมาใช้ในการศึกษาประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย วิธีการศึกษา 5 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป (general aims)

ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาท อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของสภามหาวิทยาลัย จากเอกสาร งานวิจัย พระราชบัญญัติของสภามหาวิทยาลัยไทย ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย รายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ดังนี้คือ

1.1 เพื่อหาพฤติกรรมหรือลักษณะการปฏิบัติงานของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ที่ทำให้การดำเนินงานของสภาบรรลุผลสำเร็จตามอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของสภามหาวิทยาลัย

1.2 เพื่อหาพฤติกรรมหรือลักษณะการปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัย ที่ทำให้การดำเนินงานของสภาบรรลุผลสำเร็จตามอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของสภามหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 2 วางแผนและกำหนดขอบเขต (plans and specifications)

เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของกรรมการสภามหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัย ตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 1.1 และ 1.2 ในขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้วางแผนและดำเนินการ ดังนี้

2.1 เลือกผู้ที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของกรรมการสภามหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัย โดยเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป ได้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก)

2.1.2 ผู้ที่เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยในปี 2536 ซึ่งทำให้ได้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยอย่างน้อย 1 ปี มาแล้ว ได้เลขานุการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 8 คน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก)

2.1.3 เลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทตัวแทนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาแล้ว 1 ปี ได้จำนวน 2 คน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก)

2.2 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์บุคคลตามข้อ 2.1.1, 2.1.2 และ 2.1.3 ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นข้อคำถามปลายเปิด โดยถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัย ที่มีประสิทธิผล (ทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ)

2.3 นำร่างแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับอดีตรกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน 2 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้ประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

- 1) กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ดีที่ทำให้การดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยบรรลุผลสำเร็จตามอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ได้ทำอะไรบ้าง
- 2) กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ไม่ได้ช่วยให้การดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยบรรลุผลสำเร็จ หรือมีส่วนช่วยน้อยมาก มีลักษณะหรือพฤติกรรมอะไรบางอย่างที่แตกต่างจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ดี
- 3) ขอให้ท่านนึกถึงสภามหาวิทยาลัยที่ท่านเห็นว่าดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (มีประสิทธิผล) มีลักษณะหรือการปฏิบัติงานอะไรบ้าง
- 4) การพัฒนาสภามหาวิทยาลัยไทยให้เข็นสภามหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิผล จะมีวิธีการพัฒนาอย่างไร

2.4 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์พร้อมที่จะจัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่จะไปสัมภาษณ์

2.5 จัดส่งหนังสือขออนุญาตวันสัมภาษณ์ พร้อมทั้งแนบบแบบสัมภาษณ์ไปด้วย โดยผู้วิจัยจัดส่งด้วยตนเอง (แบบสัมภาษณ์ปรากฏในภาคผนวก)

ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล (collecting data)

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ ตามเทคนิคชุด โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 แนะนำตัวและบอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์อย่างสั้น ๆ

3.2 สัมภาษณ์ตามคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่ได้จัดส่งให้ไว้ก่อนแล้ว การสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นการสนทนา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ให้การสัมภาษณ์ตอบคำถามหรือเล่าเหตุการณ์ การปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัย และพฤติกรรมกรปฏิบัติงานของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้พบเห็นมาอย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจะซักถามในกรณีที่คำตอบหรือสิ่งที่เล่าไม่ชัดเจน หรือผู้วิจัยต้องการรายละเอียดมากขึ้น ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยจดบันทึกย่อ และบันทึกเทปเสียง สำหรับผู้ให้การสัมภาษณ์ที่อนุญาตให้บันทึกเทปได้ การสัมภาษณ์ใช้เวลาคนละประมาณ 1 ชั่วโมง

หลังจากเสร็จการสัมภาษณ์ในแต่ละวัน ผู้วิจัยจะทบทวนบันทึกการสัมภาษณ์ของ ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน เพื่อไม่ให้ลืมและทำให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์

3.3 จัดทำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ โดยถอดเทปเสียงการสัมภาษณ์ (สำหรับผู้ที่สัมภาษณ์ที่อนุญาตให้บันทึกเทปเสียงได้) และบันทึกการสัมภาษณ์มารวบรวม และจัดทำ เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์รายบุคคล ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการเป็น กรรมการสภามหาวิทยาลัยตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป จำนวน 12 คน เลขานุการสภามหาวิทยาลัย จำนวน 8 คน และกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทตัวแทนอาจารย์ จำนวน 2 คน รวม 22 คน (สรุปสาระสำคัญการสัมภาษณ์ปรากฏในภาคผนวก)

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล (analyzing the data)

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้งสิ้น 22 คน นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 อ่านบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคล แล้วเขียนพฤติกรรม หรือลักษณะการปฏิบัติงานของกรรมการสภามหาวิทยาลัยและสภามหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิผลเป็นข้อ ๆ จนครบทั้ง 22 คน ได้พฤติกรรมหรือลักษณะการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลทั้งหมด 127 ประการ

4.2 นำพฤติกรรมหรือลักษณะการปฏิบัติงานของกรรมการสภามหาวิทยาลัย และ สภามหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิผล ที่มีความหมายเหมือนกัน แต่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การสัมภาษณ์ใช้คำพูดต่าง กัน มารวมเป็นพฤติกรรมเดียวกัน และปรับปรุงภาษาให้ได้ความหมายชัดเจน แต่คงความหมายเดิมเช่น

- 1) เป็นผู้ที่เสนอความคิดเห็นอย่างมีวิสัยทัศน์
- 2) เป็นผู้ที่มองการณ์ไกล
- 3) เป็นผู้ที่ เน้นการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในอนาคต

รวมเป็นพฤติกรรมเดียวกัน คือ เป็นผู้ที่เสนอความคิดเห็นอย่างมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล และมุ่งอนาคต

หลังจากรวมพฤติกรรมที่มีความหมายเหมือนกันแล้ว ได้พฤติกรรม และลักษณะการปฏิบัติงานของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มีประสิทธิผล จำนวน 90 ประการ

4.3 ผู้วิจัยจัดกลุ่มพฤติกรรมหรือลักษณะปฏิบัติงาน(category formulation) โดยนำพฤติกรรมประเภทเดียวกัน จัดเป็นกลุ่มเดียวกัน การจัดกลุ่มนี้ผู้วิจัยใช้กรอบทฤษฎีประสิทธิผล ของสภามหาวิทยาลัยของเชทและคณะ (Chait et. al.) (ปรากฏในหน้า 19-20)

ผู้วิจัยตั้งชื่อกลุ่มพฤติกรรมหรือลักษณะการปฏิบัติงานของกรรมการสภา มหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัยแล้ว เรียกกลุ่มพฤติกรรมว่าเป็น มิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย

(effective dimensions) ส่วนพฤติกรรมหรือลักษณะการปฏิบัติงาน เรียกว่า ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย (effective indicators)

4.4 ผู้วิจัยให้คานิยามมิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย ให้ครอบคลุมตัวบ่งชี้ประสิทธิผลในกลุ่มนั้น ๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย ได้ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย 90 ประการ มิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย 8 มิติพร้อมคานิยามรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 มิติประสิทธิผลและตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัย

มิติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
มิติที่ 1 ความเข้าใจบริบทของสถาบัน หมายถึง สภามหาวิทยาลัยมีความเข้าใจใน พันธธาน เป้าหมาย กระบวนการปฏิบัติ งานในองค์กรมหาวิทยาลัย และปฏิบัติ งานโดยยึดพันธธานของมหาวิทยาลัย	1.1 มีความเข้าใจในปรัชญาและเป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย 1.2 รู้จุดอ่อน จุดแข็งของมหาวิทยาลัย 1.3 เข้าใจการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์กรทางวิชาการ 1.4 เข้าใจภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย 1.5 เสนอความคิดเห็นหรือตัดสินใจปัญหา โดย ยึดพันธธานของมหาวิทยาลัย 1.6 เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่ 1.7 มีวัฒนธรรม ในการปฏิบัติงาน เช่น การ ประชุม การเสนอวาระ การอภิปราย การหาข้อยุติ การรายงานผลการดำเนินงาน ของฝ่ายบริหารต่อสภา เป็นต้น

ตารางที่ 13 (ต่อ)

มติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
มติที่ 2 การศึกษาข้อมูล หมายถึง สภามหาวิทยาลัยศึกษาข้อมูลรายละเอียดหรือข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ ที่สภาต้องพิจารณา	1.8 ศึกษาเรื่องอุดมศึกษาทั้งในภาพรวม และระดับสถาบัน
	1.9 เข้าใจการบริหารภายในของมหาวิทยาลัย
	1.10 มีประสบการณ์ในการบริหารองค์การขนาดใหญ่
	1.11 เข้าใจสภาพของมหาวิทยาลัย
	1.12 ติดตามความเคลื่อนไหวของมหาวิทยาลัย
	2.1 อ่านเอกสารวาระการประชุมก่อนเข้าประชุมสภามหาวิทยาลัย
	2.2 ชักถามข้อมูลรายละเอียดในที่ประชุมสภาเกี่ยวกับเรื่องที่เสนอที่ประชุมสภาเมื่อมีข้อสงสัย
	2.3 ชักถามข้อเท็จจริงในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งหรือกำลังมีความขัดแย้งกันอยู่
	2.4 พบปะพูดคุยกับคณบดีหรือผู้บริหารภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ทราบสภาพของมหาวิทยาลัย
	2.5 พบปะพูดคุยกับเจ้าของเรื่องที่เสนอเรื่องเข้าที่ประชุมสภาก่อนการประชุมสภาเพื่อชักถามข้อมูลรายละเอียด
	2.6 พบกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยอย่างไม่เป็นทางการเพื่อชักถามข้อมูล

ตารางที่ 13 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
มิติที่ 3 การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม หมายถึง สภามหาวิทยาลัยมีความเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน ไม่แบ่งเป็นฝักเป็นฝ่าย กรรมการสภาเปิดใจกว้างรับฟังความคิด เห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ ข้อมูลซึ่งกันและกัน	2.7 ค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่กำหนดไว้ ในวาระการประชุม 2.8 ให้ความสนใจกับรายงานของฝ่ายบริหาร 2.9 เยี่ยมหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเพื่อ รับทราบความต้องการหรือปัญหาต่าง ๆ 2.10 ให้ความสนใจกับงานหรือโครงการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
	3.1 ทำตัวเป็นกลาง ไม่แบ่งเป็นฝักเป็นฝ่าย 3.2 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3.3 ให้นำรายละเอียดหรือข้อมูลที่ตนเองมีอยู่ กรรมการสภาคนอื่น ๆ 3.4 เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น แม้ ว่าความคิดเห็นจะไม่ตรงกัน แต่ปฏิบัติ ต่อกันอย่างมิตร 3.5 เสนอตัวรับงานไปทำในสิ่งที่ตัวเองมี ความรู้หรือมีความเชี่ยวชาญ 3.6 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับกรรมการสภาคนอื่น ๆ 3.7 พบปะพูดคุยในหมู่กรรมการสภาอย่างไม่ เป็นทางการ 3.8 การพูดแสดงความคิดเห็นชี้ให้เห็นถึง ความรับผิดชอบของสภามีใช้ความรับผิดชอบ ของกรรมการคนใดคนหนึ่ง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
มิติที่ 4 การมีส่วนร่วม หมายถึง สภามหาวิทยาลัย ให้ความสนใจและร่วมกิจกรรมของ มหาวิทยาลัย	<p>3.9 กระตุ้นให้กรรมการคนอื่น ๆ แสดง ความคิดเห็นในเรื่องที่สภาต้องพิจารณา</p> <p>3.11 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับฝ่ายบริหาร</p> <p>4.1 เข้าประชุมสภามหาวิทยาลัยสม่ำเสมอ</p> <p>4.2 ร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น การสัมมนาทางวิชาการ งานพระราช ทานปริญญาบัตร งานวันสถาปนา มหาวิทยาลัย เป็น</p> <p>4.3 เมื่อมหาวิทยาลัยมีปัญหาหรือเหตุการณ์ วิกฤติจะเสนอตัวเข้าช่วยเหลือ</p> <p>4.4 เข้าร่วมประชุมในเรื่องต่าง ๆ เมื่อ มหาวิทยาลัยเชิญ เช่น การประชุมระดม ความคิดเกี่ยวกับนโยบายและแผนของ มหาวิทยาลัย เป็นต้น</p> <p>4.5 ชักถามและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ กิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ ของ มหาวิทยาลัย</p> <p>4.6 ให้ความสำคัญกับงานของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะ เป็นการประชุมสภา หรือกิจกรรมอื่นของ มหาวิทยาลัย</p> <p>4.7 สนใจต่อกิจกรรมและงานของมหา- วิทยาลัย</p> <p>4.8 มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและผูกพันกับ มหาวิทยาลัย</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

มติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
	4.9 มีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัย 4.10 จัดสรรเวลาให้กับงานของมหาวิทยาลัย 4.11 เข้าร่วมเป็นกรรมการต่าง ๆ ตามที่ มหาวิทยาลัยร้องขอ 4.12 เข้าร่วมพิจารณาตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ เสมอ
มติที่ 5 การสนับสนุน หมายถึง สภามหาวิทยาลัย ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการ ดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย	5.1 หาแหล่งเงินหรือผู้บริจาคเงินทุนให้กับ มหาวิทยาลัย 5.2 รับผิดชอบประสานงานบางเรื่องให้ มหาวิทยาลัย เช่น ติดต่อกับต่างประเทศ ประสานกับสำนักงานประมาธ เป็นต้น 5.3 ช่วยเหลือมหาวิทยาลัยตามความสามารถ ที่จะช่วยได้เช่น บริจาคเงิน รับนักศึกษา ไปฝึกงาน 5.4 ชี้แจงทำความเข้าใจกับบุคคลภายนอก เพื่อให้เข้าใจการตัดสินใจหรือการ ดำเนินงานของสภา 5.5 ให้ความช่วยเหลือฝ่ายบริหารเมื่อมีความ ขัดแย้งเกิดขึ้น 5.6 เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยที่จะเชื่อม มหาวิทยาลัยกับโลกภายนอก 5.7 ให้ข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายบริหารที่สามารถ นำไปปฏิบัติได้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
มิติที่ 6 การวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจ หมายถึง สภามหาวิทยาลัยใช้ข้อมูล และความรอบรู้ของกรรมการในการ ตัดสินใจหรือแก้ปัญหา	<p>5.8 มีความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วช่วยงานมหาวิทยาลัยในสิ่งที่ตนเชี่ยวชาญ เช่น เรื่องกฎหมาย การเงิน เป็นต้น</p> <p>5.9 เสนอความคิดเห็นสนับสนุนฝ่ายบริหารใน สิ่งที่ตนเห็นด้วย</p> <p>5.10 ให้ความช่วยเหลือตามที่มหาวิทยาลัยร้องขอ</p> <p>5.11 เป็นที่พึ่งของฝ่ายบริหาร</p> <p>6.1 เสนอให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อมูล รายละเอียดในเรื่องที่ยังไม่มีความ ชัดเจน</p> <p>6.2 เสนอความคิดเห็นหรือวิธีแก้ปัญหาใน เรื่องที่ตนมีความเชี่ยวชาญ</p> <p>6.3 เล่าประสบการณ์ที่เคยพบเห็นหรือกระทำ มาแล้ว มาเสนอต่อที่ประชุมเพื่อให้เกิด ทางเลือกในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหา</p> <p>6.4 ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องที่สภา พิจารณา เพื่อใช้ในการเสนอความคิดเห็น</p> <p>6.5 ใช้ข้อมูลในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น เห็นในเรื่องต่าง ๆ</p> <p>6.6 เสนอความคิดเห็นที่สามารถนำไปปฏิบัติ ได้</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

มติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
มติที่ 7 การติดตามและประเมินผล หมายถึง สภามหาวิทยาลัยติดตามการดำเนินงาน ของมหาวิทยาลัย และกระตุ้นให้ รายงานผลการดำเนินงานต่อสภา	<p>6.7 การเสนอความคิดจะยึดปณิธานหรือ เป้าหมายของมหาวิทยาลัย</p> <p>6.8 ใช้เหตุผลและข้อมูลในการหาข้อยุติ</p> <p>6.9 สนับสนุนให้มีการรับฟังความคิดเห็น ที่หลากหลายในการวิเคราะห์ปัญหาและ ตัดสินใจ</p> <p>6.10 สนับสนุนการตัดสินใจแบบมติเอกฉันท์ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง</p> <p>7.1 ชักถามความก้าวหน้าของงานที่สภามอบ หมายให้มหาวิทยาลัยไปดำเนินการ</p> <p>7.2 ชักถามถึงการทำงานของคณะทำงานที่ สภามอบหมายงานให้</p> <p>7.3 เสนอให้ฝ่ายบริหารจัดการรายงานการ ดำเนินงานต่อสภามหาวิทยาลัย</p> <p>7.4 เสนอให้ทบทวนมติของสภาในกรณีที่มี เสียงคัดค้าน</p> <p>7.5 เมื่อมีผู้กล่าวถึงมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะ ด้านบวก หรือลบก็จะนำมาพูดในที่ประชุม สภาหรือกับผู้บริหาร</p> <p>7.6 ชักถามข้อมูลรายละเอียดในรายงานที่ ฝ่ายบริหารเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย</p> <p>7.7 มีกลไกในการติดตามการทำงานของ มหาวิทยาลัย</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
มิติที่ 8 การกำหนดกลยุทธ์โดยหมายถึง สภามหาวิทยาลัยให้ความสนใจต่อการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในอนาคต	7.8 ติดตามการประเมินผลประจำปี ของมหาวิทยาลัย
	7.9 มีการทบทวนเป้าหมายการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทุก ๆ ปี
	8.1 เสนอความคิดเห็นในลักษณะชี้แนะ
	8.2 เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอนาคต
	8.3 เสนอความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์
	8.4 นำประสบการณ์ที่มีอยู่มาเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย
	8.5 เสนอความคิดเห็นที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี
	8.6 ให้คำแนะนำกับผู้บริหารเมื่อผู้บริหารขอคำปรึกษา
	8.7 เป็นผู้เสนอความคิดเห็นริเริ่มโครงการใหม่ ๆ
	8.8 สภาฯ ได้มีการระดมสมองในเรื่องต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา หรือกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัย
8.9 เสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย	
8.10 เป็นผู้ที่มีมุมมองระดับโลก ระดับชาติ ระดับท้องถิ่นและมุมมองทางการศึกษา	

ตารางที่ 13 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของ สภามหาวิทยาลัยและความหมาย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล
	8.11 ให้ความสนใจกับทิศทางการดำเนินงาน ของมหาวิทยาลัย
	8.12 ให้ข้อคิดเห็นอย่างถูกต้อง กว้างขวาง เป็นที่ยอมรับของคนทั้งหลาย
	8.13 เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของ มหาวิทยาลัยเป็นสิ่งจำเป็น
	8.14 มีวิสัยสู่ออนาคต
	8.15 ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประชุมเพื่อชี้ แนะแนวทางดำเนินงานของ มหาวิทยาลัยในอนาคต

4.5 นำตัวบ่งชี้ประสิทธิผลและมิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยที่ได้จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการสัมภาษณ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ประเด็นที่ให้ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะมี 3 ประการ คือ

- 1) ตัวบ่งชี้ แสดงถึงความมีประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย หรือไม่ ถ้าใช่ให้เขียนเครื่องหมาย / ถ้าไม่ใช่ให้เขียนเครื่องหมาย X ทับซ้อนนั้น
- 2) การตั้งชื่อมิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย และคำนิยามสอดคล้องและครอบคลุมตัวบ่งชี้ประสิทธิผลในกลุ่มนั้น ๆ หรือไม่
- 3) ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย ที่ควรเพิ่มเติมในแต่ละมิติประสิทธิผลมีอะไรบ้าง ให้เขียนลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ (เอกสารส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏในภาคผนวก)

4.6 นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขตัวบ่งชี้ประสิทธิผล ชื่อมิติประสิทธิผล และคำนิยามให้มีความสมบูรณ์ ได้ตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย จำนวน 71 ประการ มิติประสิทธิผล 8 ด้าน พร้อมคำนิยาม (รายละเอียดปรากฏในบทที่ 4)

ชั้นที่ 5 แปลความหมายและรายงาน (interpreting and reporting)

ผู้วิจัยเขียนสรุป มิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย คำนียามของมิติประสิทธิผล และตัวบ่งชี้ประสิทธิผล ซึ่งได้แก้ไขปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจัดทำเป็นตาราง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแบบสำรวจการปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัยต่อไป (รายละเอียดมิติ ประสิทธิผล คำนียามและตัวบ่งชี้ประสิทธิผลปรากฏในบทที่ 4)

ส่วนที่ 2 การพัฒนาแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย

การสร้างแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพ ด้านความเที่ยง และ ความตรงนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2520) และตัวอย่างแบบประเมินสภามหาวิทยาลัยของ โทมัส เอ ฮอลแลนด์ (Thomas A. Holland, 1991) ลาร์รี่ เอช สลีสซิงเกอร์ (Larry H. Slezinger, 1991) ไชริล โอ ฮูล (Cyril O. Houle, 1989) และอิงแกรมและคณะ (Ingram and Associates, 1980) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย

2.2 จัดทำตารางโครงสร้าง กำหนดแบบฟอร์ม และกำหนดจำนวนข้อกระทงให้สอดคล้องกับมิติประสิทธิผลและตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยที่ได้จากการศึกษาใน ส่วนที่ 1

ตารางที่ 14 โครงสร้างและจำนวนข้อกระทงของแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย

มิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล	จำนวนข้อกระทง
1. ความเข้าใจบริบทของสถาบัน		9-12
	1.1 เข้าใจในนิยามและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย	
	1.2 รู้ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัย	
	1.3 รู้สภาพจุดอ่อน จุดแข็งของมหาวิทยาลัย	
	1.4 ศึกษาและเข้าใจเรื่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งในภาพรวม และระดับสถาบัน	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล	จำนวนข้อกระทง
	1.5	
	1.6	
	1.7	
	1.8	
	1.9	
2. การศึกษาข้อมูล		7-12
	2.1	
	2.2	
	2.3	
	2.4	
	2.5	
	2.6	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล	จำนวนข้อกระทง
3. การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	2.7 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือข้อมูลในหมู่ กรรมการสภาเกี่ยวกับเรื่องที่ต้อง พิจารณาหรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง 3.1 มีความเป็นกลางไม่แบ่งเป็นฝักเป็นฝ่าย 3.2 รับฟังความคิดเห็นของกรรมการสภาคน อื่น ๆ ด้วยใจเป็นธรรม 3.3 พบปะพูดคุย และร่วมกิจกรรมอย่างไม่ เป็นทางการในหมู่กรรมการสภา มหาวิทยาลัย 3.4 ทำความรู้จักกันในกลุ่มกรรมการสภา มหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี 3.5 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร มหาวิทยาลัย 3.6 ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน แม้ความ คิดเห็นไม่ตรงกัน แต่ก็ปฏิบัติต่อกันอย่าง มิตร 3.7 แสดงความรับผิดชอบร่วมกันในงานของ สภามหาวิทยาลัย 3.8 สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับกรรมการสภาคน อื่น ๆ	8-12
4. การมีส่วนร่วม	4.1 เข้าร่วมประชุมสภามหาวิทยาลัยสม่ำเสมอ 4.2 เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการกำหนด นโยบายและแผนงานของมหาวิทยาลัย	10-12

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล	จำนวนข้อกระทง
	4.3 เข้าร่วมกิจกรรมพิจารณางบประมาณประจำปีของมหาวิทยาลัย	
	4.4 มีส่วนช่วยเหลือมหาวิทยาลัย เมื่อมีปัญหาหรือเหตุการณ์วิกฤติเกิดขึ้น	
	4.5 เข้าร่วมประชุมหรือสัมมนาเพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย	
	4.6 เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เช่น การสัมมนาทางวิชาการ การประชุมนานาชาติ เป็นต้น	
	4.7 ชักถาม และเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย	
	4.8 มีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาผู้บริหารมหาวิทยาลัย	
	4.9 ให้ความสนใจและติดตามงานของมหาวิทยาลัย	
	4.10 เข้าร่วมพิจารณาตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ เสมอ	
5. การสนับสนุนงานของมหาวิทยาลัย	5.1 หาแหล่งเงินหรือผู้บริจาคเงินให้มหาวิทยาลัย 5.2 รับผิดชอบประสานงานบางเรื่องให้มหาวิทยาลัย เช่น ติดต่อกับต่างประเทศ ประสานงานกับสำนักงบประมาณ เป็นต้น	8-12

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล	จำนวนข้อกระทง
	<p>5.3 ช่วยเหลื่อมหาวิทยาลัยตามความสามารถที่จะช่วยได้ เช่น บริจาคเงิน ให้นักศึกษาไปฝึกงาน หาทุนวิจัยให้ เป็นต้น</p> <p>5.4 ชี้แจงให้บุคคลภายนอกเข้าใจการตัดสินใจหรือการดำเนินงานของสภา และมหาวิทยาลัย</p> <p>5.5 ให้ความช่วยเหลือการทำงานของฝ่ายบริหารเมื่อเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์</p> <p>5.6 เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยที่จะเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรภายนอก</p> <p>5.7 ให้ข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายบริหารในสิ่งที่เห็นว่ามหาวิทยาลัยควรดำเนินการ</p> <p>5.8 ช่วยงานมหาวิทยาลัยในสิ่งที่ตนมีความเชี่ยวชาญ เช่น เรื่องกฎหมาย การบริหารการเงิน เป็นต้น</p>	
6. การวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจ	<p>6.1 ตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาข้อมูล รายละเอียดในเรื่องที่ยังไม่ชัดเจน</p> <p>6.2 เสนอทางเลือกที่หลากหลายในการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ</p> <p>6.3 ใช้ข้อมูลในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ</p> <p>6.4 การตัดสินใจมีแนวทางที่ฝ่ายบริหารสามารถนำไปปฏิบัติได้</p>	11-12

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล	จำนวนข้อกระทง
	6.5 การเสนอความคิดเห็นสอดคล้องกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัย	
	6.6 ใช้เหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้องในการหาข้อยุติ	
	6.7 การตัดสินใจยึดประโยชน์ของมหาวิทยาลัย	
	6.8 เสนอความคิดเห็นอย่างอิสระ ไม่ถูกชี้นำจากบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	
	6.9 สนับสนุนให้ใช้กฎระเบียบในการตัดสินใจในเรื่องที่มีกฎระเบียบอยู่แล้ว	
	6.10 คัดค้านหรือทักท้วงการตัดสินใจที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย	
	6.11 รับฟังความคิดเห็นหรือข้อมูลทั้งจากประชาคมภายในมหาวิทยาลัย และภายนอกประกอบการตัดสินใจ	
7. การติดตามและประเมินผล		10-12
	7.1 ติดตามความก้าวหน้าของงานที่สภามอบหมายให้มหาวิทยาลัย ไปดำเนินการ	
	7.2 ชักถามถึงการทำงานของคณะทำงานที่สภามอบหมายงานให้	
	7.3 กระตุ้นให้ฝ่ายบริหารจัดการรายงานการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ต่อสภา	
	7.4 เสนอให้ทบวณมติของสภา ในกรณีที่มีเสียงคัดค้าน	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล	จำนวนข้อกระทง
	7.5	
	7.6	
	7.7	
	7.8	
	7.9	
	7.10	
8. การกำหนดกลยุทธ์		8-12
	8.1	
	8.2	
	8.3	
	8.4	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย	ตัวบ่งชี้ประสิทธิผล	จำนวนข้อกระทง
	8.5 ใช้เวลาส่วนใหญ่ของการประชุมสภา อภิปรายกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ของมหาวิทยาลัยมากกว่าการพิจารณา เรื่องงานประจำ	
	8.6 มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผล กระทบต่อมหาวิทยาลัย	
	8.7 อภิปรายถึงกลยุทธ์บายการดำเนินงาน ของมหาวิทยาลัย และจัดทำแผนระยะ ยาว	
	8.8 สนับสนุนให้มีการพัฒนาผู้นำของ มหาวิทยาลัยในระดับต่าง ๆ	
	รวม	71-96

2.3 เขียนข้อกระทงคำถามให้ครอบคลุมตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย ได้ข้อ
กระทงจำนวน 87 ข้อ จำแนกตามมติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยได้ดังนี้

1) มติเชิงความเข้าใจบริบทของสถาบัน	จำนวนข้อกระทง	11 ข้อ
2) มติเชิงการศึกษาข้อมูล	จำนวนข้อกระทง	11 ข้อ
3) มติเชิงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	จำนวนข้อกระทง	10 ข้อ
4) มติเชิงการมีส่วนร่วม	จำนวนข้อกระทง	12 ข้อ
5) มติเชิงการสนับสนุนงานของมหาวิทยาลัย	จำนวนข้อกระทง	10 ข้อ
6) มติเชิงวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจ	จำนวนข้อกระทง	12 ข้อ
7) มติเชิงการติดตามและประเมินผล	จำนวนข้อกระทง	11 ข้อ
8) มติเชิงการกำหนดกลยุทธ์บาย	จำนวนข้อกระทง	10 ข้อ

2.4 จัดพิมพ์ฉบับร่างแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 4 ระดับ ตามแบบประเมินสภามหาวิทยาลัยของโทมัส เอ ฮอลแลนด์ (Thomas A. Holland) และมีจำนวนข้อกระทง 87 ข้อ

การเรียงข้อกระทงในแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย พิมพ์เรียงข้อกระทงของมิติที่ 1-8 ต่อเนื่องกันจนครบ 87 ข้อ

2.5 นำแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

2.6 นำแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยที่ได้แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้ที่เคยเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวน 3 คนตอบ เพื่อดูความเป็นไปได้ในด้านสำนวนภาษาที่ใช้ ความซับซ้อนของข้อกระทง ความเป็นปรนัยของข้อกระทง ระยะเวลาที่ใช้ในการตอบ และให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ตัดข้อกระทงไป จำนวน 5 ข้อ ตามข้อเสนอแนะ เหลือข้อกระทง จำนวน 82 ข้อ ใช้เวลาตอบประมาณ 15-20 นาที ดังนี้

1) มิติเชิงความเข้าใจบริบทของสถาบัน	จำนวนข้อกระทง	10 ข้อ
2) มิติเชิงการศึกษาข้อมูล	จำนวนข้อกระทง	10 ข้อ
3) มิติเชิงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	จำนวนข้อกระทง	8 ข้อ
4) มิติเชิงการมีส่วนร่วม	จำนวนข้อกระทง	13 ข้อ
5) มิติเชิงการสนับสนุนงานของมหาวิทยาลัย	จำนวนข้อกระทง	9 ข้อ
6) มิติเชิงวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจ	จำนวนข้อกระทง	12 ข้อ
7) มิติเชิงการติดตามและประเมินผล	จำนวนข้อกระทง	11 ข้อ
8) มิติเชิงการกำหนดกลยุทธ์	จำนวนข้อกระทง	9 ข้อ

2.7 การตรวจสอบความตรง ผู้วิจัยนำแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยที่ได้ตัดข้อกระทงออกแล้วเหลือ 82 ข้อ ไปให้นักวิชาการ 2 กลุ่ม ตรวจแก้ไขเพื่อให้ได้ความตรงตามเนื้อหา (content validity) ได้แก่

- 1) นักวิชาการด้านอุดมศึกษาและการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน
- 2) นักวิชาการด้านการสร้างเครื่องมือและการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน
(รายนามนักวิชาการที่ตรวจเครื่องมือปรากฏในภาคผนวก)

นักวิชาการได้แก้ไขสำนวนภาษาให้มีความชัดเจน แต่ไม่ได้ตัดข้อกระทงออก ทำให้แบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย มีข้อกระทง จำนวน 82 ข้อ

2.8 การตรวจสอบความเที่ยง ผู้วิจัยนำแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไปทดลองใช้กับผู้ที่เคยเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 20 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่า

ความเที่ยงชนิดความคงที่ภายใน (internal consistency reliability) โดยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.973 ถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพใช้ได้

เกณฑ์ค่าความเที่ยง

0.90 ขึ้นไป	หมายถึง	มีความเที่ยงระดับสูงมากที่สุด (excellent)
0.85-0.89	หมายถึง	มีความเที่ยงระดับสูงมาก (very good)
0.80-0.84	หมายถึง	มีความเที่ยงระดับสูง (good)
0.70-0.79	หมายถึง	มีความเที่ยงระดับปานกลาง (fair)
0.69 ลงมา	หมายถึง	มีความเที่ยงระดับต่ำ (poor)

(สุวิมล ว่องวาณิช, 2533)

(รายละเอียดปรากฏในบทที่ 4)

2.9 ได้แบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยฉบับสมบูรณ์ จัดพิมพ์แบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล (แบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย ปรากฏในภาคผนวก)

2.10 นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยที่ใช้จริง มาหาค่าความเที่ยงชนิดความคงที่ภายใน โดยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค รายมิติ ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย และทั้งฉบับได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.972 และหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อเพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อกระทงในแต่ละมิติ โดยทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ ข้อกระทงใดมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำกว่า .129 ที่นัยสำคัญระดับ .01 ถือว่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ (ประคอง กรรณสูต, 2520) ผู้วิจัยตัดข้อกระทงนั้นออก ข้อกระทงที่เหลือนำไปวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าข้อกระทงทุกข้อมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่า .129 จึงไม่ได้ตัดข้อกระทงออก (รายละเอียดปรากฏในบทที่ 4)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยที่ได้จากการศึกษาใน ส่วนที่ 2 ซึ่งมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.972 ลักษณะของแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน	ลำดับสภาพการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น
4	มีการปฏิบัติมากที่สุดหรือปรากฏให้เห็นมากที่สุด
3	มีการปฏิบัติมาก หรือ ปรากฏให้เห็นมาก
2	มีการปฏิบัติน้อย หรือ ปรากฏให้เห็นน้อย
1	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด หรือ ปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด

จำนวนข้อกระทงในแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยเป็น ดังนี้

1) มิติเชิงความเข้าใจบริบทของสถาบัน	จำนวน	10 ข้อ
2) มิติเชิงการศึกษาข้อมูล	จำนวน	10 ข้อ
3) มิติเชิงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	จำนวน	8 ข้อ
4) มิติเชิงการมีส่วนร่วม	จำนวน	13 ข้อ
5) มิติเชิงการสนับสนุนงานของมหาวิทยาลัย	จำนวน	10 ข้อ
6) มิติเชิงวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจ	จำนวน	12 ข้อ
7) มิติเชิงการติดตามและประเมินผล	จำนวน	11 ข้อ
8) มิติเชิงการกำหนดกลยุทธ์	จำนวน	9 ข้อ
	รวม	82 ข้อ

(ตัวอย่างแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยปรากฏในภาคผนวก)

การแปลความหมาย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์โดยประยุกต์ตามแนวของเบสท์ (Best, 1983) โดยแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
2.51-4.00	มีประสิทธิภาพสูง (high effective)
1.00-2.50	มีประสิทธิภาพต่ำ (low effective)

3.2 ประชากร

การศึกษารุ่นนี้เก็บข้อมูลจากประชากรคือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 21 แห่ง ซึ่งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2537 มีดังนี้

ตารางที่ 15 จำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวนรายสภามหาวิทยาลัย

ชื่อสภามหาวิทยาลัย	จำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัย
1. สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	31
2. สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	34
3. สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	41
4. สภามหาวิทยาลัยศิลปากร	37
5. สภามหาวิทยาลัยมหิดล	33
6. สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น	42
7. สภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่	38
8. สภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	42
9. สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	38
10. สภามหาวิทยาลัยนเรศวร	17
11. สภามหาวิทยาลัยบูรพา	17
12. สภามหาวิทยาลัยรามคำแหง	34
13. สภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	19
14. สภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	15
15. สภาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	30
16. สภาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี	17
17. สภาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	17
18. สภาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	17
19. สภาสถาบันเกษตร แม่โจ้	29
20. สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	25
21. สภามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	14
รวม	587

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1) ส่งแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยให้ประชากร จำนวน 587 คน โดยมีหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย และของผู้วิจัย โดยระบุวันส่งกลับภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2538 ผู้วิจัยส่งแบบประเมินฯ ทางไปรษณีย์ ใส่ซองติดแสตมป์ ราคาฉบับละ 3 บาท และสอดซองที่จำหน่ายถึงผู้วิจัย พร้อมติดแสตมป์ฉบับละ 3 บาท โดยผู้วิจัยได้เข้าตู้ไปรษณีย์ บณ. 199 ปทจ.นนทบุรี 11000 เพื่อให้ส่งแบบประเมินฯ กลับมายังผู้วิจัย
- 2) ส่งหนังสือทวง ไปยังผู้ที่ยังไม่ตอบกลับ พร้อมส่งแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยไปอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ประชากรตอบแบบประเมินฯ แล้วส่งกลับมายังผู้วิจัย ภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2538
- 3) ผู้วิจัย ไปพบนายกสภามหาวิทยาลัยและเลขาธิการสภามหาวิทยาลัยบางท่านที่ไม่ได้ส่งแบบประเมินฯ กลับและรับแบบประเมินฯ กลับมาด้วยตนเอง
- 4) เก็บรวบรวมแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยได้ทั้งสิ้น 394 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 67.12

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) นำแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ มาลงรหัสตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้
- 2) นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ดังนี้
  - 2.1) หาค่าความเที่ยงชนิดความคงที่ภายในของแบบประเมินประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
  - 2.2) หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของมิติประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย โดยจำแนกรายสภามหาวิทยาลัย โครงสร้างของสภามหาวิทยาลัย ขนาดของสภามหาวิทยาลัย และประเภทของสภามหาวิทยาลัย
  - 2.3) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของมิติประสิทธิผล จำแนกตามโครงสร้างของสภามหาวิทยาลัย และขนาดของสภามหาวิทยาลัย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างทำการทดสอบภายหลัง (Post-hoc Analysis) โดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)
  - 2.4) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของมิติประสิทธิผลระหว่างกลุ่ม จำแนกตามประเภทของมหาวิทยาลัย โดยการทดสอบค่า ที (t-test)

2.5) คำนวณหาคะแนนมาตรฐาน ที่ (T-score) ของมิติประสิทธิผล เพื่อ
จัดทำแผนภูมิแท่งและเส้นกราฟ จำแนกรายสภามหาวิทยาลัย โครงสร้างของสภามหาวิทยาลัย ขนาด
ของสภามหาวิทยาลัยและประเภทของมหาวิทยาลัย